

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Sprawozdanie za rok 2021 województwo wielkopolskie
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmioty:</i>	Język ukraiński Język kaszubski
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Termin egzaminu:</i>	20 maja 2021 r. 10 maja 2021 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	17 września 2021 r.

Opracowanie

dr Paulina Olechowska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Danuta Pioch (współpracownik Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Gdańsku)
Monika Sydor (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)
Renata Pawlak (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Gdańsku)

Redakcja

dr Wioletta Kozak (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Andrzej Kaptur (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Opracowanie dla województwa wielkopolskiego

Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu
Przemysław Mróz
Anna Sperling
Michał Pawlak
Andrzej Popiół

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.gov.pl
www.cke.gov.pl

Spis treści

I. JĘZYK UKRAIŃSKI.....	4
Poziom rozszerzony	4
1. Opis arkusza	4
2. Dane dotyczące populacji zdających.....	5
3. Przebieg egzaminu	6
4. Podstawowe dane statystyczne	6
Komentarz	8
II. JĘZYK KASZUBSKI.....	28
Poziom rozszerzony	28
1. Opis arkusza	28
2. Dane dotyczące populacji zdających.....	29
3. Przebieg egzaminu	30
4. Podstawowe dane statystyczne	30
Komentarz	33
Wnioski i rekomendacje	47

Język ukraiński. Poziom rozszerzony

W województwie wielkopolskim do egzaminu z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym przystąpił 1 zdający.

Opis arkusza egzaminu maturalnego

Egzamin z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym polegał na napisaniu wypracowania na jeden z dwóch danych do wyboru tematów. Temat 1. dotyczył tekstu *Майбутнє: технологізоване чи живе?* (autorka: Олександра Зубрихіна) i brzmiał *На основі наведеного фрагменту сформулюй проблему та обміркуй її. Використай тези й роздуми з тексту і звернися до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів*, natomiast temat 2. – napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Танго – 1945:* (autor: Микола Вінграновський) i wiersza *Танго «Біла троянда»* (autor: Юрій Андрухович). Za napisanie wypracowania zdający mógł otrzymać 40 punktów. Zadanie w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzało wiadomości oraz umiejętności ujęte w czterech obszarach wymagań ogólnych:

- I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego.
- II. Odbiór wypowiedzi i wykorzystanie zawartych w nich informacji.
- III. Tworzenie wypowiedzi.
- IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

Dane dotyczące populacji zdających w województwie wielkopolskim

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		1
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	0
	z techników	1
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół publicznych	1
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	0
	mężczyźni	1
	bez dysleksji rozwojowej	1
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu	20 maja 2021		
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego	180 minut		
Liczba szkół	1		
Liczba zespołów egzaminatorów	1 zespół w kraju		
Liczba egzaminatorów	1		
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)			
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ⁵ (art. 44zzz)	0		

Podstawowe dane statystyczne – dot. województwa wielkopolskiego

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	1	–	–	–	–	–	–
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	–	–	–	–	–	–	–
z techników	1	–	–	–	–	–	–

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz 1327, ze zm.).

Poziom wykonania zadań – dot. wszystkich zdających w kraju

TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

POZIOM SPEŁNIENIA WYMAGAŃ W ZAKRESIE TWORZENIA WYPRACOWANIA NA POZIOMIE ROZSZERZONYM (WYPOWIEDZI ARGUMENTACYJNEJ ORAZ INTERPRETACJI PORÓWNAWCZEJ UJĘTYCH ŁĄCZNIE)

Wymagania egzaminacyjne 2021			
	Wymaganie ogólne	Wymaganie szczegółowe Zdający:	Poziom wykonania (%)
Treść	I. Zrozumienie własnego dziedzictwa narodowego lub etnicznego.	1.1) zna utwory literackie i inne teksty kultury ważne dla poczucia tożsamości narodowej [...] i przynależności do wspólnoty europejskiej oraz światowej.	62
Poprawność rzeczowa	IV. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	4.7) określa problematykę utworu (gimnazjum); PR4.1) wskazuje związki między różnymi aspektami utworu; PR4.8) R rozpoznaje retoryczną organizację wypowiedzi.	91
Zamysł kompozycyjny	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum); 3.1) tworzy dłuższy tekst pisany zgodnie z podstawowymi regułami jego organizacji, przestrzegając zasad spójności znaczeniowej i logicznej; 3.2) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę, dobiera i porządkuje argumenty, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie); 3.4) stosuje uczciwe zabiegi perswazyjne, zdając sobie sprawę z ich wartości i funkcji.	70
Spójność lokalna			82
Stosowność stylu	III. Tworzenie wypowiedzi.	3.1) sprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą języka narodowego (gimnazjum).	80
Poprawność językowa		3.10) operuje słownictwem z określonych kręgów tematycznych; 3.11) tworząc wypowiedzi, dąży do precyzyjnego wysławiania się (gimnazjum); 3.12) stosuje związki frazeologiczne, rozumiejąc ich znaczenie (gimnazjum); 3.14) stosuje różne rodzaje zdań we własnych tekstach (gimnazjum); 3.19) stosuje poprawne formy odmiany [...] wyrazów w związkach składniowych (gimnazjum).	52
Poprawność zapisu		3.15) wykorzystuje wiedzę o składni w stosowaniu reguł interpunkcyjnych (gimnazjum); 3.13) pisze poprawnie pod względem ortograficznym (szkoła podstawowa); 3.14) poprawnie używa znaków interpunkcyjnych (szkoła podstawowa).	50

Komentarz – na podstawie wyników wszystkich zdających w kraju

Analiza jakościowa zadań

Poziom podstawowy

Zadania w części testowej arkusza egzaminacyjnego sprawdzały stopień rozumienia przez zdających dwóch tekstów nieliterackich, umiejętność ich analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji, dokonywania przekształceń tekstów, w tym redagowania streszczenia, oraz badały ich świadomość językową. Miały one zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach testowych

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej

Najtrudniejszym zadaniem w arkuszu okazało się zadanie 3., poziom wykonania – 62 %. Dotyczyło ono odczytania sensu trzeciego akapitu. Zdający musieli odnaleźć synonimiczne słowo określające *мірило, зразок для порівняння з чим-небудь*. Kilkoro zdających nie udzieliło odpowiedzi na pytanie.

Również umiarkowanie trudne było zadanie 7. (poziom wykonania – 63 %), zamknięte sprawdzające rozumienie podstawowego słownictwa z dziedziny teatru, leksyka była związanej z sensem tekstu. W zadaniu należało dobrać znaczenia słów do ich wyjaśnień. Błędne odpowiedzi polegały na mylnym przyporządkowaniu terminów *dramat* oraz *przedstawienie*.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

Zadania, które nie sprawiły zdającym większego kłopotu, dotyczyły wyjaśnienia poszczególnych sformułowań zawartych w tekstach, znajomości podstawowego zasobu leksykalnego języka ojczystego oraz rozumienia podstawowych sensów obu tekstów.

Najłatwiejszym zadaniem w arkuszu (poziom wykonania – 95 %) było zadanie 5., otwarte, polegające na poprawnym odczytaniu intencji nadawczych zawartych w ostatnim zadaniu pierwszego tekstu. Niewielka liczba błędnych odpowiedzi wynikała z niezrozumienia sensu całego tekstu.

W tegorocznej edycji (w przeciwieństwie do lat poprzednich) zdający bardzo dobrze poradzili sobie z rozwiązaniem zadania 2., które sprawdzało znajomość podstawowego zasobu leksykalnego języka ojczystego i polegało na podaniu antonimów do podanych w poleceniu wyrazów. Zdający w większości (poziom wykonania – 94 %) poprawnie dostrzegli różnice dotyczące zakresu i treści w znaczeniu wyrazów.

Zadanie 9. (poziom wykonania – 90%) polegało na odczytaniu sensu tekstu oraz wnioskowaniu i wymagało podania dwóch cech teatru pantomimy. Kilka osób nie udzieliło odpowiedzi lub podało jedną cechę, wówczas nie otrzymali punktu.

Zadaniami łatwymi okazały się także zadania 6., 1., 4.

W zadaniu 6. należało napisać streszczenie. Poprawnie zredagowane streszczenie powinno zawierać temat przewodni tekstu, adekwatny poziom uogólnienia istotnych kwestii, które w związku z tym tematem zostały w artykule podjęte. Ponadto powinno być ono logicznie spójne i mieć liczbę słów zgodną z określoną w poleceniu (od 40 do 60). Aby prawidłowo rozpoznać strukturę tematyczną - rematyczną tekstu, zdający powinien był uważnie przeczytać tekst źródłowy, przeanalizować go i odpowiedzieć na pytania wyznaczające strukturę streszczenia: o czym jest mowa w tekście (temat), co mówi się w tekście na dany temat, a następnie zredagować poprawną językowo odpowiedź. Maturzyści w większości poprawnie zredagowali streszczenie (poziom wykonania – 86%). Ci, którzy nie otrzymali pełnej punktacji za to zadanie, tracili punkty przede wszystkim za brak uogólnienia poruszanych w artykule zagadnień. W kilku pracach zdający nie podjęli się napisania streszczenia.

Zadanie 1., zamknięte, dotyczyło rozpoznania neologizmu (poziom wykonania – 86%). Błędne odpowiedzi polegały na kwalifikacji autorskiego neologizmu *копенгагенізувати* jako zwrotu frazeologicznego.

Zadanie 4., zamknięte, sprawdzało umiejętność odczytania grupy zadań uporządkowanych w akapicie. Większość zdających wykonała je poprawnie – poziom wykonania – 81%. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich podanych dystraktorów.

W zadaniu 8, otwartym należało dopisać po jednym synonimie do podanych wyrazów związanych z sensem tekstu. Większość zdających – 71% poprawnie rozwiązała zadanie. Błędne odpowiedzi dotyczyły wyrazu *мета*, zdający podawali *кінець* oraz wyrazu *молодик*, do którego zamiast wyrazu *хлопець* podawano *молода людина*.

Biorąc pod uwagę poziomy wykonania zadań, maturzyści w większości odczytali i zrozumieli zawarte w arkuszu teksty publicystyczne oraz dobrze opanowali umiejętności odczytania zawartych w tekście nieliterackim informacji zarówno jawnych, jak i ukrytych.

B. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁶

Zadanie 10. sprawdzało opanowanie umiejętności tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim w związku z tekstem literackim zamieszczonym w arkuszu egzaminacyjnym (powieść *Тіні забутих предків*, której autorem jest Михайло Коцюбинський, oraz wiersz *Contra spem spero!*, autorka: Леся Українка). Zdający mieli do wyboru dwie różne formy wypowiedzi: rozprawkę problemową lub interpretację tekstu poetyckiego. Punkt wyjścia do napisania każdej z nich stanowiła praca z tekstem literackim. W przypadku rozprawki problemowej była to interpretacja fragmentu powieści ukierunkowana poleceniem zawierającym zagadnienie, które należało rozważyć. W drugim temacie (nieukierunkowana interpretacja wiersza) należało samodzielnie sformułować tezę lub hipotezę interpretacyjną.

Każda z form wypowiedzi zaproponowanych w arkuszu egzaminacyjnym musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi o charakterze argumentacyjnym, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innego tekstu kultury (rozprawka problemowa)

⁶ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu podstawowego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja tekstu poetyckiego). Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie, w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, być poprawne pod względem stylistycznym i językowym. Powinno także spełniać wymagania stawiane dłuższym wypowiedziom, czyli liczyć minimum 250 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego, poziom jego uzasadnienia i poprawność rzeczową. Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Тема 1. Природа – це казковий світ чи небезпека для людини? Поміркуй над проблемою, беручи до уваги наведений фрагмент і весь твір Михайла Коцюбинського *Тіні забутих предків*. Звернись до іншого тексту культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів.

Pierwszy temat, odwołujący się do lektury obowiązkowej, wymagał od osoby zdającej napisania rozprawki problemowej. Podstawę jej tworzenia stanowiło wielostronne rozważenie czy przyroda to jedynie bajowy świat, czy jednak może stanowić zagrożenie dla człowieka i rozstrzygnięcie tego problemu. Tekst literacki, który znalazł się w arkuszu, to fragment powieści *Тіні забутих предків*, którego autorem jest Михайло Коцюбинський. Zdający powinien zrozumieć sens załączonego fragmentu, określić jego problematykę i sformułować stanowisko/tezę, następnie zbudować argumentację – logiczny wywód, aby uzasadnić swoje stanowisko. Podstawą kolejnych argumentów powinny stać się funkcjonalne odwołania do całości utworu oraz wybranego tekstu kultury. Temat pierwszy wybrała zdecydowana większość zdających –

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 1.), w którym realizacja wszystkich kryteriów została oceniona na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 1.

← З давніх давен прирора, ст'віснюючи з
 моральною, дає їй дуже багато не тільки
 фізичних благ, але й духовних. Чомусь так
 є, що тиша повітря була спокійні і прос-
 тори, дозволяють казватись нам силою, вірять
 від матеріального світу.

Однак людина багато не розуміла. Звідси
 і тільки погані міфології різних народів.
 В класі народних вірувань українці дуже бага-
 тий народ, і це буде прослідковувати в
 наведених книгах ^{літературі} ~~книгах~~. В літературі прирора-
 казковий світ, який досконалий і загадковий, і
 дуже небезпечний.

В представленому фрагменті перед нами
 постає маленькій хлопчик - Іван - головний
 герой повісті Коцюбинського. Ще з ринку і
 хлопчик постає окремим і мислячим
 все, що його оточує. Приймаючи до уваги той

франк, що мав обличчя написав по мілі поїздки на
гучнолюменю, став зрозумілим все, що він писав.
Але український народ ір зображенні вибухав
специфічно культурно і виробничим. Умалою
фрагментом можна зробити висновок, що це була
природа це щось кароче, ірне, він жде про
всі її небезпек і унікальн іх, а воно має
корисну цінність з всіх її благ. Природа це ринком
є сфери певних функцій, що має свої
своє, власний голос та емоції. Проворити
тає за пасікою художні головні герої мав ростом
можливо найбільш пізнання природу. В свої
своє років він був ніби схожий на мольфу,
природа несе це нове певне зацікавлення,
захоплення, небезпека звалася далекою.

Велич ро у нас новий велич твору
"Тікі зображенні героїв" ми пам'ятаємо мейнмор-
фозу світу природи – з дружнього морі до
небезпечного та навіть смертельного. Там
смерті Марічки-коханки Івана – головний герой
знаходить в природі свій, баланс. Він ір в
міс на свої роки, щоб відновити свою
рушевку зівкату. Звертаються в сиво, Іван
падалось казківство. Тамто жову, природа
дружна бала, ділясь своїми благами. І
пильно напружені твору проявляється все

ї хижостів на небезпекістів. Зорку з'являється Мавка,
ма і розривають його на моті свіле. Хога хлопець
прекрасно знав про казінти, віривав Чугайшира,
сам пішов на смерть, це показує, що
люди, які цього не знали, могли невідомо піти
на рибель. В цьому казюва пророка проявив
свого небезпеку.

Розказом того, що лінізація природи відбу-
валась не тільки в українській літературі, це
півір польського поета Лесьюка "Умолекких
зелені". Волокни сером півору і мандрівник,
лией хоге пізнали саму суть природи, але
загорили жакарно рибель. В піворі за тиню
керосинували по квіромим, він потрапляє
в півору, і, шверти за все, померат. Цей
півір показує, що турна смага насильни
приземлятого, що виселі, какові ухобні ціккосні,
які залишилися писателе в світі природи,
нікому все не буруть нам дослепні. В
цому полегат небезпека квіромі нам
лине - вона не стане нам зрозумілого
все нікому.

Осьце, пророка та її образ знахорим
свої інтерпретації в різних епохах різних авидів.
Рога з'являють залишались тиню квіромим і
півір кажомим же турни. Прохорети свого

модифікацію слоганку в її форму, посилаючись на найближче особі, при чому завжди по допомозі на можливості, то притримувала її тихо, але ніколи не відкривала свої матиленки до кінця. А ми нас, ширей, кожній маємо на небезпечне - завжди наслідувати.

Zdający zrozumiał zawarty w temacie problem, postawił tezę i zaproponował trafne rozwiązanie problemu. Zawarł w pracy uzasadnienie, które jest trafne (zawiera logicznie poprawne argumenty, czyli stwierdzenia poparte przykładami za przyjętym rozwiązaniem problemu), szerokie (trafnie odniósł się do wszystkich elementów wskazanych w poleceniu) i pogłębione (wnikliwie odniósł się w rozwinięciu do wszystkich elementów polecenia).

Тема 2. Проаналізуй наведений твір. Визнач тезу й обґрунтуй її. Твоя робота повинна налічувати мінімум 250 слів wymagał interpretacji wiersza *Contra spem spero!*, którego autorką jest Леся Українка.

Cztery osoby wybrały temat 2.

Interpretacja utworu lirycznego wymagała od zdających określenia nadrzędnego sensu wiersza, a tym samym wyznaczenia tezy lub hipotezy, której następnie zostanie podporządkowany wywód zawierający pogłębioną interpretację tekstu z odwołaniem do konkretnych kontekstów, o których jest mowa w wierszu, oraz uwzględniający funkcjonalną analizę środków i tropów stylistycznych. W kilku pracach podjęto próbę funkcjonalnej analizy środków i tropów stylistycznych. Jednak sprawne posługiwanie się językiem ojczystym, wykorzystanie wiedzy i umiejętności z poetyki oraz dbałość o spójność wypowiedzi i porządek argumentacyjny, pozostają dla zdających wciąż dużym wyzwaniem.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 2.), w którym zdający otrzymał maksymalną liczbę punktów we wszystkich kryteriach. Odwołał się do kontekstów spoza wiersza, przedstawił pogłębioną analizę.

Przykład 2.

Люди на протязі цілої своєї історії му-
 сими зустрічатися із проблемами, котен-
 так само як інші муєть у своєму жит-
 ті подолати якісь труднощі. Відр. Однак від-
 різняються ставлення людей до проблем. На
 мою думку, варто обрати оптимістичну по-
 ставу. ~~життя~~ Саме таку поставу популяризує
 Леся Українка у своєму вірші „Contra spem
 spero!”. Я вважаю, що через цей твір українсь-
 ка поетеса показує власну життєву поставу
 оптимістичну.

Тому я вважаю, що через вірш „Contra spem
 spero!” промовляє до читача саме Леся Українка?
 До Перед Передовсім, звернемо увагу на
 заголовок вірша, який є написаний не ук-
 раїнською мовою, тільки на латині. Це вме-
 перний зв'язок з особистістю поетеси, бо з її біо-
 графії знаємо, що вона вивчила багато інозян-

них мов, серед яких була латинська.

У своїй вірші Л. Українка використовує багато знаків оклику. Це показує між іншим її бажання жити, радість з життя та вативність її слів.

Леся Українка починає вірш з того, що проганяє "осінні хмари" дум та радіє весні. На мою думку, в цій вірші осінні хмари виступають символом турби та терпіння. З біографії поетеси знаємо, що вона з малого віку тяжко хворіла і мусила терпіти біль ціле своє життя. Весна виступає як символ молодості, краси та відродження. Тобто Леся Українка проганяє печальні думки про своє здоров'я, щоб зустріти свою молодість, натиснитись їю та чудово її провести. Поетеса не хоче у "тано, в голосіні", тобто у турбі, проводити свою молодість, яка буває лише раз у житті. А Леся Українка надихає оптимізмом, не дивлячись на своє ватке життя. Вона пише, що треба жити молодістю прекрасним часом; що у всьому, навіть поганому, завжди можна знайти щось доброго, красивого (символ волика квітів) та надію на "весну", тобто відродження, нове життя. Узначає це надію поетеси на нову, вільну

гарну Україну. Я відбрала це так, бо з біографії Лесі Українки відомо, що вона була патріоткою та громадською активісткою. Поетеса також метафорично описує роботу своєї волонтерської діяльності на рік визволення України: за допомогою ^{метафори} важкого каменя, яке вона підіймає у круту гору і не журиться, тільки співає веселу пісню (вірогідно стрілецьку), бо є справжньою оптимісткою і не втрачає надії. Саме про надію говорить поетеса у заголовку. Лише у ньому, що сподівається без надії. За допомогою такого оксюморона поетеса підкреслює свій нескінченний оптимізм.

Леся Українка пише також про те, як вона шукає не спить, тільки шукає на небі провідної зірки. На мою думку це означає, що поетеса намагається взяти від життя все що можливе, не хоче нічого пропустити або змарнувати якогось шансу.

На мій погляд у вірші „Contra spem spero!“ це Леся Українка ділиться з читачем своїм досвідом. Поетеса розповідає, що будучи ще молодою вона але вже з великими проблемами зі здоров'ям, вона обрала для

себе... життєву... поставу... оптимістки... та...
буде... її... дотримуватись. Тож... стверджує,
що... вибирає... жити... повним... життям...
якравим... щасливим... життям, насолоджу-
ватись... молодістю; # але... таким... надія-
тися... на... нову... щасливу... вісню... України...
і... вірити... в... її... щасливе... майбутнє... навіть...
тоді, коли... не... має... причин... надіятися...

Poziom rozszerzony

Do egzaminu z języka ukraińskiego na poziomie rozszerzonym przystąpiły 22 osoby, większość wybrała temat 1. (20 osób). Arkusz egzaminacyjny zawierał dwa tematy wypracowań do wyboru. Zadania sprawdzały umiejętności rozumienia tekstu krytycznoliterackiego (temat 1.) oraz analizy i interpretacji porównawczej utworów literackich (temat 2.), a także tworzenia własnego tekstu w języku ukraińskim.

Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną oraz interpretację porównawczą dwóch utworów literackich. Integralną częścią tematu były załączone teksty (na poziomie rozszerzonym są to zazwyczaj teksty spoza podstawy programowej), które stanowią dla zdającego punkt wyjścia do własnych rozważań. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej był to tekst *Майбутнє: технологізоване чи живе?*, którego autorką jest Олександра Зубрихіна, natomiast przedmiotem interpretacji porównawczej były dwa utwory poetyckie: *Танго – 1945* (autor: Микола Вінграновський) i *Танго «Біла троянда»* (autor: Юрій Андрухович).

Każdy z wybranych przez maturzystę tematów musiał spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi w języku ukraińskim, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza).

Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie (zawierać funkcjonalnie dobrane inne teksty kultury oraz konteksty interpretacyjne), w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym i językowym oraz czyli liczyć minimum 300 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego (kryterium A), poziom uzasadnienia (kryterium B), i poprawność rzeczową (kryterium C). Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie.

Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych wypracowaniem na poziomie rozszerzonym⁴

A. Wypowiedź argumentacyjna

Тема 1. На основі наведеного фрагменту сформулюй проблему та обміркуй її. Використай тези й роздуми з тексту і звернися до інших текстів культури. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів.

Napisanie wyczerpującej wypowiedzi argumentacyjnej w związku z tekstem *Майбутнє: технологізоване чи живе?* (red. Олександра Зубрихіна) wymagało szeregu umiejętności złożonych związanych z określeniem głównego problemu tekstu źródłowego, sformułowaniem i odtworzeniem zasadniczych jego tez, określeniem własnego stanowiska wobec stanowiska autora tekstu źródłowego, skonstruowaniem własnego wywodu argumentacyjnego zawierającego sfunkcjonalizowaną analizę konkretnych tekstów kultury w związku z obroną tezą lub hipotezą, syntetyzowania i uogólniania własnych rozważań oraz zachowania poprawności językowej.

Poniżej przykład wypracowania ocenionego na maksymalną liczbę punktów.

Przykład 1.

На мою думку, в поданому тексті авторка розглядає проблему людини і часу, роль людини в майбутньому, чи лишить ся взагалі в цьому світі місце для неї. Авторка тексту вважає, що майбутнє в руках тих людей, котрі зможуть вміло дієтосуватися.

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu rozszerzonego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

до вищої майбутньої сучасності, віновитиметь їм. Проте, люди не змигнуть, людина надалі буде потрібною, адже без неї світ не існуватиме, він не розвиватиметься. Масащо, багато про-тебуєть людей найбильш гнучкі, а масотті, котрі не тебуєть живущим, а ступілько ідуть вперед-саме вони бу-дуть потрібними майбутньому світові. Сьогодні доволі часто можна погути слова, котрі вказують на недимі на її слабкості перед роботами. Безперервна тривала праця, безощишкості, вісупність пошметте „втомишеність“ - все це засища збигайних людей, шикало з котрих витратимо більшу частину відведено-го їм. Всевишим засула те, ади сьогодні людство теши в комфорті, висоритовити ікній вишад. У відомому тексті, Александрі Зубришкїної, „Майбуттє: техно-логізоване, чи живе?“, авторка підтверджує вищесказане словами Анджі Лініка „Но моего думку, він дійсно правий. Роботи набуєть ен кашь зможуть заступити справтєнно, людини, адже саме людина в дур-евому випадку вира-

випише за рахунок кількості наданих їй
виг. патенту функцій, можливо навіть
не знаючи про їх існування, натомість
роботи навряд чи ^{випадатимуть} ~~натраплять~~ повний
кмісь повним набором модських
рис. вмінь, здібностей

Тринадцятилітнього хлопця, котрий просив
ціле життя мимувати, мостяківіно
целувати собі лайбутище через методу з
теперешнім є Желюк - персонале
повісті Бенедикта Труса „Мішюка”.

Противни дитинство з батьком,
„ремісією” котрого був Наполеон, Желюк
- мамин мопина, переїхав це від батька,
сам того не усвідомлюючи. Через
неактуальне сприйняття тогочасної
сугасності, незмож зрозуміти достроку
сугасних людей, чоловік против все
життя в етані огікуванні великим
мошкетом прети, котрий, від ді
кмісь статися, був прехід Наполеона,
що було вже той неможливим. Того
Желюк вірив у власну дитину ціло
до останнього подиху, що, на жаль,
так і не досягав. Чоловік сам розбув
себе часивого життя, тебуги мимувати.

Представлено проблему пристосування моди до вищої життя, що виживає найкращий, є героїня повісті „Жієні Вітреш” Маргарет Мітвал – Скарлет О’Хара, котра, ідучи супроти старими правилами, стереотипами суспільства, котре теж старими помилками на житті. Вважало, що справжній леді не має права самостійно заробити гроші, але неї це шукать робити голіві, адже леді лише повинна займатися тільки справами та виховуванням дітей. Проте, рішеннятка Скарлет довела котрому, що тебучи згідно цюму, старому „як світ” стереотипові, цей світ не має майбутнього. Скарлет цією вибралася з бідності, створила власний бізнес-бізнесменки, довела котрому, що суцасна жінка може все, навіть білви мит голіві. Нарештєть, моди, котрі надали про-довбували жити лишувши, на-дали теж в бідності та раку-вали коштів. Проте, Скарлет, етріюко ідучи вперед, протина решту надали жінка в Благотві, власне, до голо і

прагнула бачити її дальмовидність,
 смуглисть, аби була адекватна до ви-
 мого еурастості врантываа її від відно-
 тей, надава її смурієний високій
 рівень життя.

Отже, відчувуючи, можу зі вневидною
 сказати, що в поданому тексті авторка
 розуміє проблему людини і таку.
 Сидючи з люди, можна вкотре
 вневидно, що майбутнє вилаєас
 смуглисть, аби вкотре в прийнятті
 рішення та дії. У майбутньому місце
 є лише для потрібних, смуглих лю-
 дей, котрі не падають духом, готові
 боротися, невпинно працювати, стійко
 йдуть вперед; але тих хто не доїть се-
 реї, виїє знайти вихід у будь-якій
 нестандартній ситуації. Вони буде
 кращим та більш смуглишим. Треба,
 не варто здивувати про цінність
 людей, але лише людському розумо-
 ві від смугли керувати таким
 гумантарним, проті, авантажним і
 цікавим світом.

Większość zdających zrozumiała załączony do arkusza tekst, odkryła jego filozoficzny charakter. Jednak określenie problemu zgodne z tekstem źródłowym oraz sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu okazało się dla maturzystów umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 62%). Tylko część w sposób wyczerpujący, trafny

i pogłębiony potrafiła odnieść się do określonego problemu. Kryteria A i B w przypadku tego typu wypowiedzi argumentacyjnej trudno rozdzielić, ponieważ to, jak maturzysta zrozumiał tekst oraz jakie główne tezy z niego wybrał, warunkowało jego stanowisko wobec problemu i uzasadnienie tego stanowiska. W pracach pojawiły się nieliczne błędy rzeczowe. Za tę część oceny wypracowania maksymalną liczbę punktów otrzymało 91% zdających.

Zdecydowana większość zdających nie miała kłopotu z zachowaniem spójności wypowiedzi oraz stosownego stylu wypowiedzi. Najniższe kompetencje zaprezentowali zdający, jeśli chodzi o poprawność językową (poziom wykonania – 52%) oraz znajomość ortografii i interpunkcji ukraińskiej (poziom wykonania – 50%).

B. Interpretacja porównawcza

Тема 2. Зроби порівняльний аналіз наведених творів. Твоя робота повинна налічувати мінімум 300 слів.

Przedmiotem interpretacji były wiersze *Танго – 1945* (autor: Микола Вінграновський) i *Танго «Біла троянда»* (autor: Юрій Андрухович).

Na napisanie interpretacji porównawczej zdecydowały się 2 osoby. Poprawne rozwiązanie zadania wymagało zinterpretowania obu wierszy i dostrzeżenia problemów wspólnych na różnych poziomach tekstu w formule wypowiedzi argumentacyjnej. Zdający musiał przedstawić własną koncepcję interpretacyjną, czyli propozycję odczytania zestawionych ze sobą dwóch tekstów lirycznych, powinien także odkryć i przedstawić sensy tych tekstów oraz ustalić, jakie między nimi zachodzą podobieństwa i/lub różnice. Rozwiązując poprawnie zadanie nie należało tworzyć dwóch odrębnych interpretacji, ograniczając się do krótkiego zestawienia zawartego np. w zakończeniu wypowiedzi, ale należało umiejętnie i równocześnie na wielu poziomach wyszukiwać, przetwarzać informacje dotyczące wspólnych obszarów obu tekstów. Napisanie analizy porównawczej okazało się dla zdających trudne.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 2.) ocenionego na minimalną liczbę punktów w kryterium A i B, na 0 punktów za poprawność języka i zapisu, z obniżoną punktacją za kompozycję oraz maksymalną punktacją w zakresie poprawności rzeczowej, spójności lokalnej oraz poprawnego stylu.

Przykład 2.

Чим є танго? Танго це танець двох людей
зазвичай чоловіка і жінки. В танго
пара танцює швидко, близько і мило
гарно. Жінка повинна бути вдята в обшарпану
одяжку, а чоловік також, але зазвичай
на його прудка в верх. Для того
щоб танцювати танго треба мати добре

Тіло і велике бахасань до самого
таким.

Микола Вікуловичський в вірші
«Танго - 1945» описує парю. Чоловіка
і жінку. Автор пише про те, ~~як~~ як
чоловік голубок голубку запросив на
танець. Він шав на увазі парю. Це ~~визначало~~
визначало прочитавши вірш нізніше.

В вірші: чоловік описує те що
танцювати танго він бачив але не
дуже добре ~~як~~ ^{як} того танцює в невідомості.
Потім автор пише про те що чоловік
кошири рюкзак ~~як~~ ^{як} тримав в руках
автомат. Автор питає в той жінки
читавки хромові колоти і часи
її держуть ~~як~~ ^{як} на білі нбосо.

Порівнюючи любов к солов'ї
автор хоче сказати розповісти те що
любов може спалити навіть сирник
і буде похороша в Даночі такий
приклад він охарактеризовує ~~як~~
любов цього чоловіка до тієї жінки.
На жаль в вірші описано те що
чоловік є на Докбасі. Він дуже
тускує за своєю жінкою. Даночі
приклад ~~як~~ ^{як} любові і голубня автор

удобно і з сими модов.

Урї Андрухови в вірші
Танго „Тіма трекда” пише про танго
як сам танго. На початку вірша
автор дає роки ссатта двадцети
і тридцети. Цим автор хоче сказати
про те що танго як танго ~~або~~
як вкросами я з чоловіком іскікою
створюються в таких роках. Тезпрітуйке
танго яке появилось через романтику
і голоду. Говорят нам про те що танго
зазвичай появилось в милодих
пар. Мелодія танго захоплює всіх
навколо і навіть ~~переходячих~~

На автор дає ~~дуже~~ ^{багато} прикладів
людей які звертають увагу на
мелодію танго і сам танго. Прикладами
в вірші є хлопчиська в картузиках,
пасажири в авто, поліцейський.
В вірші автор ~~ни~~ говорить про те що
пара яка танцює тамо танцює того
же просто там. Вони танцюють бо
це шанс не вмерти з голоду ~~і~~ стати
кільки і рибити в світ богатих
людей які зазвичай є не
піддаєт і містдаєт. Автор описує

то як ~~в~~ такому статусі перебувають люди.
 Говорить про те що це не сток як
 в тридцять років. Що після війни
 є тільки окупації: шведські, де ушішки
 і радять навколо. Подорожі по містах
 і є кабінь расі на землі. В бою
 обиті є кабінь по площині і по висоті
 як будуть говорити слово - кохати.
 Порівнюючи вірши моєх заучувати
 схожість і різницю. Схожість віршів
 в тому що, в двох віршах говориться
 про танго, і про те яке танго є захоплюючим
 і різниця цих віршів такі що в першому
 вірші описується пара яка галлюцинує
 від себе, говориться про армію про Докбас.
 Описується слухати і тусити шоломи
 за коханою і жінкою. А в другому
 вірші говориться про пару яка
 танцює танго тільки для того
 щоб не вмерти з голоду і дістатися
 до вищої групи суспільства.
 Моєму сказати що танго
 в двох віршах є різне але для
 мене танго завжди маєте саме
 знаєш танго це танцювати
 який захоплює своєю шаленою
 атмосферою і романтичністю.

Język kaszubski. Poziom rozszerzony

W województwie wielkopolskim do egzaminu z języka kaszubskiego na poziomie rozszerzonym przystąpił 1 zdający.

Opis arkusza egzaminu maturalnego

W roku 2021 egzamin maturalny z języka kaszubskiego jako języka regionalnego był przeprowadzany na podstawie wymagań egzaminacyjnych określonych w załączniku nr 2 do rozporządzenia Ministra Edukacji i Nauki z dnia 16 grudnia 2020 r.¹

Arkusz egzaminacyjny z języka kaszubskiego na poziomie rozszerzonym składał się z zadań sprawdzających umiejętności wykonywania na tekście nieliterackim operacji dowodzących jego rozumienia na różnych poziomach, zadania sprawdzające umiejętność pracy z tekstem kaszubskim i przełożenia go na język polski oraz zadania polegające na napisaniu wypracowania. Do tekstu *Ò wielewsczim plestanim*, którego autorką jest Ana Glëszcznińskô odnosiły się 4 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i 2 zadania zamknięte; do tekstu *Drãdzi jãzëk* (autor: Dark Majkòwsczi) – 2 zadania otwarte krótkiej odpowiedzi i jedno zadanie zamknięte. Umiejętności rozumienia i tłumaczenia sprawdzał fragment tekstu *Mòrskô ùczba samòrządnotë*, który napisał Sławòmir Lewandowsczi. Wypracowanie należało napisać na jeden z dwóch danych do wyboru tematów: temat 1. brzmiał *W jaczi spòsòb w tekstach kùlturë są przedstòwioné Kaszëbë? Rozwazë problem, w swòji argùmentacje òdwòtòj sã do dorzeszonégò tekstu i jinëch tekstów kùlturë. Twòja robòta miałabë miec co nòmni 300 słówów* i odnosił się do tekstu *Historiò twòrzi Kaszëbë i Kaszëbów* (autor: Dark Majkòwsczi), natomiast temat 2. zawierał polecenie napisania interpretacji porównawczej wierszy (postawienia tezy interpretacyjnej i jej uzasadnienia) *Na rozchòdnym* (autor: Tòmk Fópka) i *Òddzãkòwanié* (autor: Jan Trepczik). Za poprawne wykonanie wszystkich zadań zdający mógł uzyskać maksymalnie 63 punkty.

Zadania w arkuszu egzaminacyjnym sprawdzały wiadomości oraz umiejętności z zakresu czterech obszarów:

- II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą.
- III. Tworzenie wypowiedzi ustnych w języku kaszubskim oraz wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim i polskim; posługiwanie się rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych).
- IV. Przetwarzanie tekstu sformułowanego w języku kaszubskim pisemnie.
- V. Analiza i interpretacja tekstów kultury.

¹ Załącznik nr 1 do Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie szczególnych rozwiązań w okresie czasowego ograniczenia funkcjonowania jednostek systemu oświaty w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 (Dz.U. poz.493, z późn. zm.).

Dane dotyczące populacji zdających w województwie wielkopolskim

TABELA 1. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZU STANDARDOWYM*

Liczba zdających		1
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	1
	z techników	0
	ze szkół na wsi	0
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	0
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	1
	ze szkół publicznych	1
	ze szkół niepublicznych	0
	kobiety	0
	mężczyźni	1
	bez dysleksji rozwojowej	1
	z dysleksją rozwojową	0

* Dane w tabeli dotyczą tegorocznych absolwentów.

TABELA 2. ZDAJĄCY ROZWIĄZUJĄCY ZADANIA W ARKUSZACH DOSTOSOWANYCH

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	0
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niestyszący	0
	z niepełnosprawnością ruchową spowodowaną mózgowym porażeniem dziecięcym	0
	Ogółem	0

Przebieg egzaminu

TABELA 3. INFORMACJE DOTYCZĄCE PRZEBIEGU EGZAMINU

Termin egzaminu			10 maja 2021
Czas trwania egzaminu dla arkusza standardowego			180 minut
Liczba szkół			1
Liczba zespołów egzaminatorów			1 zespół krajowy
Liczba egzaminatorów			1
Liczba obserwatorów ² (§ 8 ust. 1)			0
Liczba unieważnień ³	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenie naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu maturalnego	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożność ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ³ (art. 44zzz)			0

Podstawowe dane statystyczne – dot. województwa wielkopolskiego

Wyniki zdających

TABELA 4. WYNIKI ZDAJĄCYCH – PARAMETRY STATYSTYCZNE*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	1	–	–	–	–	–	–
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	1	–	–	–	–	–	–
z techników	0	–	–	–	–	–	–

* Dane dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

² Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2016 r., poz. 2223, ze zm.).

³ Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2020 r. poz 1327, ze zm.).

Poziom wykonania zadań – dot. wszystkich zdających w kraju

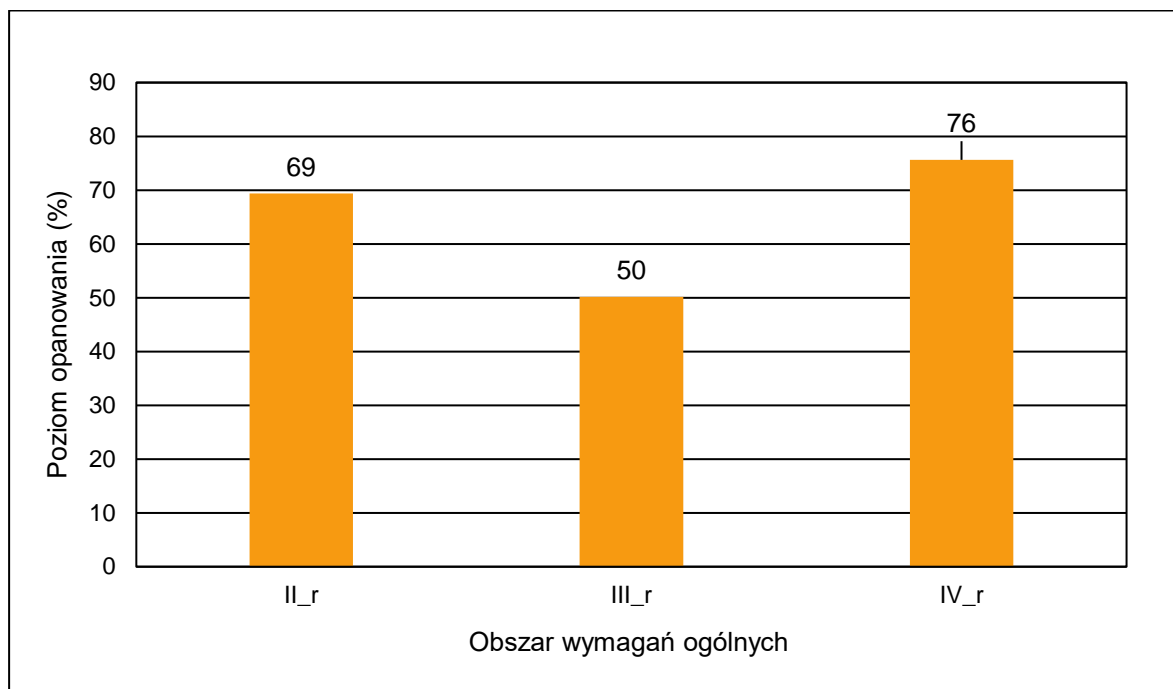
TABELA 5. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ

Wymagania egzaminacyjne 2021			
Nr zad.	Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe <i>Gdy wymaganie szczegółowe dotyczy materiału III etapu edukacyjnego, dopisano (G).</i>	Poziom wykonania zadania (%)
1.	II. Rozumienie wypowiedzi pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.4) Zdający odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	84
2.	II. Rozumienie wypowiedzi pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.6) Zdający odczytuje sens tekstów artystycznych, publicystycznych [...], a także prasowych [...], uwzględniając zawarte w nich informacje.	38
3.	III. Samodzielne tworzenie [...] wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim.	3.11) Zdający rozumie [...] popularne związki frazeologiczne (G).	44
4.	II. Rozumienie wypowiedzi pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych [...].	2.4) Zdający odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości.	44
5.	III. Samodzielne tworzenie [...] wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim.	3.6) Zdający dokonuje różnych zabiegów na tekście cudzym ([...] parafrazuje [...]).	75
6.	II. Rozumienie wypowiedzi pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą.	2.4) Zdający odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] wyrazów [...]), potrafi objaśnić ich sens [...].	66
7.	II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych w różnych sytuacjach komunikacyjnych.	2.6) Zdający odczytuje sens tekstów [...], publicystycznych, [...] uwzględniając zawarte w nich informacje.	44

8.	II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych w różnych sytuacjach komunikacyjnych.	2.4) Zdający odczytuje sens tekstu (a w nim [...] grup zdań uporządkowanych w akapicie), potrafi wydzielić jego fragmenty i objaśnić ich sens oraz funkcję na tle całości [...].	97
9.	II. Rozumienie wypowiedzi ustnych i pisemnych o tematyce związanej z życiem codziennym i omawianą lekturą; wykorzystanie informacji w nich zawartych w różnych sytuacjach komunikacyjnych.	2.4) Zdający odczytuje sens tekstu (a w nim znaczenia [...] wyrazów [...]).	75
10.	III. Samodzielne tworzenie [...] wypowiedzi pisemnych w języku kaszubskim.	3.6) Zdający dokonuje różnych zabiegów na tekście cudzym ([...] parafrazuje [...]).	69
11.	IV. Przetwarzanie tekstu sformułowanego w języku kaszubskim [...] pisemnie [...].	4.2) Zdający przekazuje w języku polskim główne myśli lub wybrane informacje z tekstu w języku kaszubskim.	76
12.	III. Tworzenie wypowiedzi [...] pisemnych w języku kaszubskim i polskim; posługiwanie się rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych oraz fonetycznych). V. Analiza i interpretacja tekstów kultury.	Zdający: 3.4) tworzy samodzielną wypowiedź argumentacyjną według podstawowych zasad logiki i retoryki (stawia tezę lub hipotezę, dobiera argumenty, porządkuje je, hierarchizuje, dokonuje ich selekcji pod względem użyteczności w wypowiedzi, podsumowuje, dobiera przykłady ilustrujące wywód myślowy, przeprowadza prawidłowe wnioskowanie). 5.2) rozpoznaje problematykę utworu; 5.3) odczytuje treści symboliczne utworu; 5.7) wykorzystuje w interpretacji elementy znaczące dla odczytania sensu utworu (tytuł, podtytuł, puenta, kompozycja, słowa-klucze, motto); konteksty literackie, kulturowe; 5.9) dostrzega obecne w utworach literackich oraz innych tekstach kultury wartości regionalne, narodowe i uniwersalne.	49

WYKRES 1. POZIOM WYKONANIA ZADAŃ W OBSZARZE WYMAGAŃ OGÓLNYCH – dot. wszystkich zdających w kraju

Komentarz – na podstawie wyników wszystkich zdających w kraju

Analiza jakościowa zadań

Zadania w części testowej arkusza egzaminacyjnego sprawdzały stopień rozumienia przez zdających dwóch tekstów nieliterackich, umiejętność ich analizy i odczytywania na poziomie znaczeń, struktury i komunikacji, dokonywania przekształceń tekstów. Polecenia miały zróżnicowaną formę.

A. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w zadaniach testowych

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najłabiej

Zadaniem najtrudniejszym w arkuszu okazało się zadanie 2. (poziom wykonania – 38%), zamknięte, które sprawdzało umiejętności odczytania treści dwóch pierwszych akapitów pierwszego tekstu. Aby poprawnie rozwiązać zadanie należało dokładnie odczytać sensy obu akapitów, ustalić wzajemne zależności ich treści względem siebie. Błędne odpowiedzi dotyczyły proporcjonalnie wszystkich dystraktorów zawartych w poleceniu.

Również trudnym zadaniem było zadanie 3., otwarte, poziom wykonania – 44%. Sprawdzało ono znajomość zasobów leksykalnych zdającego i funkcjonujących w języku, frazeologizmów, dotyczyło rozumienia tekstu na poziomie znaczeń. W zadaniu należało wyjaśnić własnymi słowami użyty w tekście związek frazeologiczny *kłasc kòmu co do głowę*. Część zdających nie zapisała odpowiedzi własnymi słowami, ale cytowała fragmenty tekstu.

Znajomość leksyki języka kaszubskiego sprawdzało także zadanie 4. (poziom wykonania – 44%). Dotyczyło ono rozumienia tekstu na poziomie znaczeń. Maturzyści mieli podać synonimy do trzech wyrazów. Tylko niewielka część zdających rozwiązała zadanie dobrze uzyskując 1 punkt.

Zadanie 7., otwarte także było dla maturzystów trudne (poziom wykonania – 44%). Wymagało od zdającego odczytania sensu zawartego we fragmencie tekstu, ustalenia myśli przewodniej tego fragmentu, sformułowania odpowiedzi i zapisania jej w formie zdania/zdań.

Zadanie 6., otwarte, okazało się umiarkowanie trudne (poziom wykonania – 66 %). Polegało ono na dobraniu antonimów do dwóch przymiotników i dwóch czasowników użytych w tekście, sprawdzało znajomość zasobów leksykalnych języka kaszubskiego. Część zadających udzieliła częściowo niepoprawnych odpowiedzi lub było tych odpowiedzi mniej niż trzy, a żeby otrzymać część punktów za zadanie należało podać trzy poprawne odpowiedzi.

W zadaniu 10., otwartym (poziom wykonania – 69%) należało sformułować dwa argumenty potwierdzające, że język kaszubski dla użytkowników z zewnątrz jest trudnym językiem. Trudność zdającym nie sprawiło wyszukanie tych informacji, ale przekazanie je własnymi słowami, czyli parafraza fragmentów akapitów. Błędne odpowiedzi zawierały cytaty z tekstu.

Wśród zadań, z którymi zdający poradzili sobie najslabiej nie było zadań bardzo trudnych. Pojawiły się natomiast zadania trudne, wymagające od zdających dłuższego namysłu, wnikliwej analizy tekstu, wnioskowania, formułowania odpowiedzi własnymi słowami, podawania synonimów / antonimów / czy znaczeń frazeologizmów. W niektórych przypadkach błędne rozwiązania są wynikiem braków leksykalnych zdających.

Zadania, z którymi zdający poradzili sobie najlepiej

W tegorocznej edycji egzaminu zadaniem najłatwiejszym było zadanie 8. (poziom wykonania – 97%). Polegało ono na oszacowaniu zgodności z tekstem przytoczonych zdań metodą prawda / fałsz. Sprawdzało ono rozumienie podstawowych sensów tekstu.

Trzy zadania były dla zdających łatwe. Dwa z nich dotyczyły tekstu pierwszego. W zadaniu 1. (poziom wykonania – 84%) należało określić czy zawarte w tabeli zdania są zgodne z tekstem. Zdający miał za zadanie odczytać tekst, zrozumieć jego sens, przeanalizować przytoczone zdania i zaklasyfikować je wg formuły prawda/fałsz. Za udzielenie czterech poprawnych odpowiedzi zdający otrzymywał 2 punkty, za wskazanie trzech poprawnych odpowiedzi otrzymywał 1 punkt. Większość zdających udzieliła poprawnych odpowiedzi.

Zadanie 5. (poziom wykonania – 75%) również nie sprawiło zdającym większego kłopotu. Zdający miał dokonać analizy tekstu, wybrać z niego potrzebne informacje i zapisać trzy wskazówki bycia dobrym gawędziarzem – pamiętając przy tym o sformułowaniu wskazówek i zapisaniu ich własnymi słowami. Nieuznanie kilku odpowiedzi było wynikiem cytowania fragmentów tekstu.

Także zadanie 9. (poziom wykonania – 75%), uplasowało się w grupie zadań łatwych, a polegało ono na podaniu synonimu i antonimu do słowa *drãdzi*. Zdający musieli się w realizacji tego zadania wykazać znajomością zasobów leksyki kaszubskiej i trzy czwarte zdających poradziła sobie z tym zadaniem. Pozostali udzielali niepełnych odpowiedzi (tylko synonim lub tylko antonim) albo te odpowiedzi były błędne.

W tegorocznej edycji egzaminu, w rozwiązywaniu zadań testowych, zdający uzyskiwali zdecydowanie wyższe wyniki w zadaniach zamkniętych, sprawdzających rozumienie czytanego tekstu lub jego fragmentu. Znacznie więcej kłopotów sprawiały zdającym zadania otwarte, które sprawdzały praktyczną znajomość zasobu leksykalnego kaszubszczyzny.

B. Tłumaczenie tekstu z języka kaszubskiego na język polski

Zadanie 11. polegało na przetłumaczeniu fragmentu tekstu w języku kaszubskim na język polski i było dla zdających łatwe (poziom wykonania – 76%). Wszyscy zdający podjęli się wykonania tego zadania. W zadaniu sprawdzającym umiejętność przekładu tekstu kaszubskiego na język polski punktowane są poszczególne elementy przekładu, a wśród nich szczególnie: umiejętność odczytywania tekstu, rozumienie poszczególnych wyrazów, frazeologizmów, całościowe rozumienie tekstu, rozumienie struktur gramatycznych, rozumienie znaczenia elementów spajających, czynna znajomość leksyki. Większość zdających poradziła sobie z tym poleceniem w zadowalający sposób. Kłopoty translacyjne wynikały z następujących przyczyn: większość punktów możliwych do zdobycia była przyznawana za zrozumienie pojedynczych słów lub zwrotów, zatem nie znając znaczeń słów, można było stracić sporo punktów; w punktowaniu sześciu części semantycznych (za zrozumienie całości) największe kłopoty sprawiły sformułowania niedające się w prosty sposób oddać w polszczyźnie. Maturzyści w większości odczytywali sens tekstu, rozumieli poszczególne frazy, natomiast rozumienie frazeologizmów sprawiło zdającym kłopot (za co też stracili najwięcej punktów). Zdający bez większych kłopotów podawali znaczenia elementów spajających.

C. Stopień opanowania umiejętności sprawdzanych w wypracowaniu⁴

Zadanie 12. polegające na napisaniu wypracowania okazało się dla zdających trudne (poziom wykonania – 49%). Arkusz egzaminacyjny zawierał dwa tematy wypracowań do wyboru. Zadania sprawdzały umiejętność rozumienia tekstu krytycznoliterackiego (temat 1.) oraz analizy i interpretacji porównawczej utworów literackich (temat 2.), a także umiejętność tworzenia własnego tekstu. Maturzyści mieli do wyboru jedną spośród dwóch form wypowiedzi: wypowiedź argumentacyjną oraz interpretację porównawczą dwóch wierszy. W przypadku wypowiedzi argumentacyjnej do arkusza załączony był tekst *Historiô twòrzi Kaszëbë i Kaszëbów*, którego autorem jest Dark Majkòwsczi, a przedmiotem interpretacji porównawczej dwa utwory: *Na rozchòdnym* (autor: Tòmk Fòpka) i *Òddzãkòwanié* (autor: Jan Trepczik).

⁴ W cytowanych wypracowaniach maturalnych z poziomu rozszerzonego zachowano oryginalny zapis (stylistykę, składnię, ortografię i interpunkcję).

Każda z wybranych przez maturzystę form musiała spełniać wymagania stawiane dłuższej wypowiedzi, w której zdający zobowiązany był do wykorzystania innych tekstów kultury (wypowiedź argumentacyjna) lub odwołania się do szerszych kontekstów interpretacyjnych (interpretacja porównawcza).

Wypracowanie maturalne powinno być poprawne merytorycznie (zawierać funkcjonalnie dobrane inne teksty kultury oraz konteksty interpretacyjne), w sposób logiczny i spójny realizować zamysł kompozycyjny zaproponowany przez piszącego, powinno być wypowiedzią poprawną pod względem stylistycznym oraz językowym i liczyć minimum 300 wyrazów. W wypracowaniach krótszych oceniano jedynie zaprezentowane stanowisko piszącego (kryterium A), poziom uzasadnienia (kryterium B), i poprawność rzeczową (kryterium C). Pozostałe kryteria nie podlegały ocenie. Uczniowie w realizacji zadania mogli posłużyć się językiem ojczystym lub językiem polskim.

Zdecydowana większość zdających wybrała napisanie wypowiedzi argumentacyjnej.

Wypowiedź argumentacyjna

Temat 1. W jaczi spòsob w tekstach kùlturè sã przedstòwiòné Kaszëbë? Rozważë problem, w swòji argùmentacjè òdwòlòj sã do dorzeszonégò tekstu i jinèch tekstów kùlturè. Twòja robòta miałabë miec co nômni 300 słówów.

Propozycja tematu pierwszego odwoływała się do wiedzy związanej z życiem w regionie, ale głównym zadaniem było jednak posłużenie się tekstem źródłowym oraz funkcjonalne wykorzystanie innych tekstów kultury. Napisanie wypowiedzi argumentacyjnej wybrało 11 osób. Aby zrealizować zadanie należało zrozumieć sens załączonego fragmentu tekstu, określić jego problematykę i wykorzystać ją w toku argumentacyjnym na potwierdzenie swojego stanowiska. Z tym wyzwaniem zdający poradziли sobie w zdecydowanej większości. W większości prac zanotowano ponad 50% punktację, w tym dwie prace na maksymalną liczbę punktów, tj. 30; niestety były też realizacje na 6, 8 i 9 punktów (w tym dwie prace liczące mniej niż 300 słów). Cztery zdające osoby poradziły sobie w sposób doskonały z określeniem problemu, osiągając maksymalną w tym zakresie liczbę punktów, tj. 6; czworo zdających uzyskało 4 punkty, a dwoje – po 2 punkty, jedna osoba nie podjęła tematu. Z kolei w obszarze sformułowanie stanowiska wobec rozwiązania przyjętego przez autora tekstu pięć osób osiągnęło najwyższą punktację, trzy osoby osiągnęły drugi (po najwyższym) poziomie, tj. 4 punkty, pozostali osiągnęli 2 punkty w tym zakresie, nie zanotowano zerowych punktacji. W zakresie poprawności rzeczowej większość zdających uzyskała maksymalną ilość punktów (tj. 2), jedna osoba otrzymała z tego zakresu zero punktów. W komponencie zamysł kompozycyjny pięć osób uzyskało maksymalny wynik punktowy, tj. 4 punkty, cztery osoby uzyskały po 2 punkty, a dwie osoby nie zostały w tym obszarze sklasyfikowane z uwagi na zbyt krótkie wypracowania. W obszarze spójność lokalna zdarzały się usterki w zgodności logicznej i gramatycznej, zarówno w obrębie zdań jak i pomiędzy poszczególnymi akapitami. Żaden ze zdających nie otrzymał jednak w tym kryterium zerowej punktacji (sześć realizacji na 2 punkty i dwie na 1 punkt). W zakresie poprawności językowej sześć prac zostało sklasyfikowanych na najwyższym poziomie, tj. po 4 punkty, niestety trzy osoby nie otrzymały w tej kategorii punktów (w tym dwie za brak odpowiedniej długości tekstu). Najwięcej punktów zdający stracili w kryterium poprawność zapisu. Dwie osoby osiągnęły tu maksymalny trzypunktowy wynik (prace zapisane w języku polskim), cztery osoby osiągnęły po dwa punkty

(też prace pisane po polsku) i trzy osoby zakończyły pracę z zerowym wynikiem w tym obszarze (dotyczyło to prac pisanych w języku kaszubskim).

Poniżej przykład wypracowania napisanego w języku polskim (Przykład 1.) ocenionego na maksymalną liczbę punktów oraz przykład wypracowania w języku kaszubskim (Przykład 2.) ocenionego na 18 punktów.

Przykład 1.

Kasuby w tekstach kultury ukazwane są jako ważny teren dla Polski, który ma swój język, tradycje, historię i obyczaje. Kasuby tworzą przede wszystkim ludźmi, którzy mieszkają na północnym naszym kraju. To oni sprawiają, że kaszubska kultura nie zanika, a cały czas się rozwija. Organizowanie rodzinnych koncertów i konkursów, a także zachęcanie młodych ludzi, aby uczęszczali w szkole na lekcje języka kaszubskiego sprawiają, że nie jesteśmy w stanie zapomnieć, że mieszkamy na Kaszubach.

Tekst Darka Majkowskiego „Historie twórci Kaszëbi i Kaszëbów” opowiada o powieściach S. Marcu, które rozgrywają się na Kaszubach. Gdańsk stanowi centrum całego regionu. Jest on historycznym i kulturalnym miejscem, w którym rozgrywa się najważniejsze wydarzenia. Mówi się, że Gdańsk stanowi serce Kaszub, znajduje się w sercu Kaszub. Jest on również historyczną stolicą naszego terenu, dlatego ma szczególną wartość dla Kaszubów. Tutaj mieszkają ważne osobowości będące autorytetem innych ludzi. Na Kasuby składają się oprócz dużych miast Gdańsk, Gdynia i Sopot, składają się również mniejsze wioski. Jednak w ^{dużych aglomeracjach} miastach szczególnie można zauważyć szczególny rozwój. Kamienice są odnowione, a idąc ulicą można usłyszeć Marsz Jerdowskiego. Dzięki temu słuchacz może ~~skorzystać~~ ~~z jakiegoś stopnia~~ poznać kaszubską kulturę. Wazną częścią Kaszub są tzw. „pustki” – tereny,

które zamieszkuje ~~niektóre~~ mała liczba osób. W kasubskiej literaturze Aleksandra Maikowskiego czy Anny Lajming są one ubóstwiane z odludkiem, miejscem odizolowanym od świata. Kasuby ~~stąd~~ składają się na historię Polski, ~~brząc się w~~ ~~niektóre~~ ~~w~~ ~~bydanie~~, ~~które~~ dlatego są tak ważnym miejscem dla Kasytkich.

W filmie „Na pola wrok” zrealizowanym przez grupę ludzi „Aby chociaż się chcieć” przedstawiono ~~na~~ tradycje, obyczaje i zabobony, w które wierzyli ludzie mieszkający na Kasubach. Dzięki temu stanowili oni osobną grupę, która mogła cieszyć się inną kulturą, językiem i wierzeniami niż reszta Polaków.

^{ufano} ~~Wierzyli~~ że kurczaki, które się mogą nalepy przetrwać przez nogawkę od spodu, ponieważ są uroczone. W ten sposób stawały się one adorne i nie dążył im na nich żaden wrok. Innym przykładem jest przesadzanie kwiatów w wielki ciortek, ponieważ mówiono, że jest to najlepszy okres wegetacji dla roślin, kobieta, która po ~~msy~~ rezurekcyjnej obmyta tkacz w ~~strumyku~~ strumyku miała zapewnioną gładką cerę przez cały rok, pod warunkiem, że w drodze do domu nie będzie ~~z~~ rozmawiać z ~~z~~ koleżankami.

Kasuby stanowią region, w którym obowiązuje wiele tradycji. Ludzie żyją wierzeniami przodków, którzy przekazywali im wiedzę z pokolenia na pokolenie. Chcąc pozbyć się przykrości i trudów, które mogą ich spotkać w przyszłości, robią rzeczy, które dla reszty społeczeństwa mogą wydawać się dziwne. Dlatego Kasuby są przedstawione jako teren mający własną tradycję i kulturę.

Przykład 2.

Kaszëbë mòżne pòkazywac w wiele jã pòkazónac z różnyh stronów. Mòżna zumaac ùnógã na jinsze mòtë, lëché é redarzanã.

Tak tóż w tekstach kùlturë, Kaszëbë sã pòsò pòredstòwioné na rozmajitë spòsobë ~~na òtërnich cëstach mò historio~~.

W òbrzeszoném tekście Dank Mòjkòwszë píše m. jin. ò pòwiesce Stanisława Jankã. Tëm pìsòr zedë pìsòt ò Kaszëbach za jich centrum ùdbòt so Gduńsk. Bëło to gòpòdanczi, historioncy i kùlturoncy mòt pòkòzóny jakò stolòcã Kaszëb. Je to tóż wòżny mòtã dlotë, ze mieszkajà w Gduńsku Kaszëbszë òtòwitelë. Jank píše tóż ò ^{hòpkach} pòsttkach jako ò mòbach z òbczynnyh lat. Opisòwòt je tak jak pamiatòt. Jëgò pòwiesce pòredstòwiałë Kaszëbë z jëgò stronë. Ò pòsttkach pìsòr pìsac jako ò mòbach izolacji. Na kùnc Dank Mòjkòwszë w swòjim tekście pìsac ò tim, ze na to jak wòzòtzu òkysy Kaszëbë wpliw miało historia, chtëmã, tìwòsi, zmièniãò i wznijò takë lëdzy, jak i Kaszëbszë miòsta, use i pùstsi". Tëmù Kaszëbë w różnyh tekstach bãdã wòzòwac jinarzi.

Kaszëbszë malòrã Marian Mòkwa je znomy z òbrazów ò témë mòrszë. Òn namolowòt wiele òbrazów na jaisich je pòkazóny statk na mòrszëskich falach. Te jëgò òwòtë sã malowónë w taurich mòdnych

farma. Mówi to doch też je përzna Kaszëb. Jô nie pamiãtam ani jednegò jegò obrazu na chternëm sã widzëc historycznò wëdarszenia, abò jauri miasta, wëc orë pùstosi. A obrazów na chternëmch je jakù łódka, abò statk jô pamiãtam mészla z piãc. On malowôł to co jemu sã widzato. Të jegò obrazë bëtë przedstawióm Kaszëb z jegò stronë.

Słowa kaszëbskò legenda òpwiãdô ò tim jak powstałë Kaszëbë. Giej Pón Bóg stwòrôł sziat tej w kòzdim môlu bëtò cos piãknégò. Janiol Kaszëb sechôł i plakôł, wëdë to obawil Bóg tej sã spòtôł, wëmni òn tak plawë. Na to ten mu odpowiedôł, że wszëtko je piãkno të Kaszëbë sã, tauri pusty. Tëdë Bóg nakòzôł mu wroc miech i to co u nim òstato wësepae na Kaszëbë. W tim miechu bëtë piãknë jezora, lasë a tóż gòre. Tak powstałë piãknë Kaszëbë. Pò Tùnò autor të legendë przedstawiô calë Kaszëbë. Nie pòkòzôł konkretnych miastów, wów, ~~ni~~ pùntków, të ~~calë~~ wëc statków na mierszsih falach. Òn przedstawiô to co sã mu blòs widzy.

Kaszëbë môzina pòkazaac na rozmajity spòsobë. To co ònë przedstawiã, zalezi òd autora tekstów kulturnë. W kùncu doch môze tauri autor pòkazaac to co mu sã widzy. Dłòte jô meszla, że Kaszëbë w tekstach kulturnë sã przedstawiómë na rozmajitë spòsobë.

Interpretacja porównawcza

Temat 2. Dokònòj przërównawczy interpretacji pòdònèch dowozów. Twòja robòta miałabè miec co nòmni 300 słówów.

Drugą możliwością realizacji zadania 12. była interpretacja porównawcza utworów poetyckich. Przedmiotem interpretacji porównawczej były wiersze: *Na rozchódnym* Tomasza Fopki i *Òddzãkòwanie* Jana Trepczyka. Oba utwory nawiązywały do tematu lubianego przez młodzież, tj. do miłości. Podejmujących ten temat było niewielu (3 osoby, w tym 2 prace w języku kaszubskim), bo zwykle analiza i interpretacja liryki nie cieszy się wśród zdających popularnością. Ci, którzy wybrali to zadanie, zrealizowali je na średnim poziomie (20, 19 i 12 punktów).

W zakresie koncepcji porównywania utworów jeden zdający otrzymał 4 punkty, jeden uzyskał 2 punkty i jeden – 1 punkt. Nie zanotowano wyniku zerowego w tym obszarze. W obszarze *uzasadnienie tezy interpretacyjnej* punktacja nie osiągnęła pułapu maksymalnego (9 pkt), nie było też realizacji z punktacją zerową, dwie osoby uzyskały po 3 punkty, jedna – 6 punktów. W pracach nie wystąpiły błędy rzeczowe (czyli trzy prace zostały w kryterium *poprawność rzeczowa* ocenione na 2 punkty). W realizacji zamysłu kompozycyjnego dwie osoby uzyskały maksymalne 3 punkty, jedna uzyskała 1 punkt, nie zanotowano wyniku zerowego w tym kryterium. Podobnie ułożyły się wyniki w obszarze *spójność lokalna*, gdzie dwie osoby osiągnęły maksymalne 2 punkty, a jedna 1 punkt. Nikt ze zdających nie naruszył zasady doboru stosownego stylu. Jak zwykle niskie oceny otrzymali zdający za realizację kryterium *poprawność językowa* i *poprawność zapisu*.

Poważnym mankamentem prac, podobnie jak w latach ubiegłych, był brak funkcjonalnej wiedzy z zakresu poetyki, znajomości środków artystycznego obrazowania w utworze lirycznym, umiejętności określenia funkcji tych środków w utworach. To skutkowało powierzchowną analizą i interpretacją utworów.

Poniżej przykład wypracowania (Przykład 3.), w którym zdający za realizację wszystkich kryteriów uzyskał 20 punktów (A6, B6, C2, D4, E2, F3, G4, H3).

Przykład 3.

Rozestanié je dlô lédzy tym, co blôs mészzi bôléc. Nen bôl je jimpulsã dlô artistów òd nôdôwniszych czasów, wiãc nen môtiv je téż na Kaszëbach, midzë jinãma ù Fòpuzégòwë wiérzcë „Na rozchòdnym” è ù Trepuzika wë wiérzcë „Òddzãkòwanié”. Le jak bôl rozestaniô je ù nich ~~to~~ wëzdrzi?

Baro wôżny je tuwò mól, w jaczim sã ~~to~~ rozegròwô akcjô. ù Fopuzégò je to rozdarga. Linëczny subiekt ~~jidze~~ j jinã dargã òd ti, chtërnã, jidze òpisowónô w usòdzkù òsoba. Òni òbëdwòje wcyg jidã, sã aktywni. ù Trepuzika sytuacjô je inzò, bô tam je prostô dargã, a subiekt ~~je~~ je statyczny, ~~stoj~~ òn stoji, a drëgô òsoba jidze.

Jinãã sprãwã, chòcy wòrtuã

ùnadii je czas rozestaniô. ù Treprita
 je retrospektiwa, ù niégò we wiévcé
~~niégò~~ ju je pò wszétozim, bò jégò
 ùkòchónô osoba ju òdeszta dali dargy.
 ù Fòpzcégò czas rozestaniô dopiéze przinôdz,
 ù niégò subiekt zdzi w przinôdnôtã è
 gòdô ò tym, co ~~sã stani~~ bãdze. ù
 piérszégò osoba, ~~chcòrna~~ gòdô we wiévcé
 je sama, a ù dròdzégò je drészka abò
 dréch.

Le nôwòznieszô w pòézéjé je sã
 wseczécò. W „Na rozchòdnym” subiekt,
 chcòcy bòli gò rozestanié, to òn chce
 je przeréc jak wòlepi è ùprawić do
 tégò sã è partnera. W „Òddzãkòwaniô”
 mòwacò osoba je w sentimentalni nanòdzé,
 òna wspomni wò swój zwiãzk. Wicy,
 ù ~~niégò~~ niégò je ùdzéjã na wspòlny
 przinôdnôtã, na òdnalòzénie ~~sã~~ adresòra

wiérzta. Òbadna dokòzè sa, ò
càkòwaniò sã zò wozestanim, przinòdajm
abò przeszkim, le dali wozestanim.

Chòcy tãma wiérztkòw je
smòtwa, to òne sa, tãl wòdzèjè na
lèpszã przinòdotã. Dwie ~~raz~~ jinsze perspe-
ktiwè, a nimò to men sam czièconi
cistòw. Òbadna dokòzè sa, ò ~~ca~~ tim
samim, le ~~sa~~ nimò to sa, ò dwóch
jinszèch sytuacèjach.

Wnioski i rekomendacje

1. Analiza zadań związanych z rozumieniem czytanych tekstów publicystycznych skłania do refleksji, że z rozwiązywaniem zadań polegających na odkrywaniu i rozumieniu znaczeń jawnych, głównych, zdający nie mieli problemów, jednak odkrywanie znaczeń ukrytych, intencji nadawczych, konieczne przy dwóch ostatnich czynnościach, umiejętności wnioskowania wymagają ćwiczenia.
2. Podobnie rzecz się ma ze znajomością zasobów leksykalnych w poszczególnych językach mniejszości oraz języku kaszubskim. Podstawowa leksyka jest opanowana, natomiast znajomość frazeologii, poznawanie słownictwa spoza lektur, ale mieszczącego się w wymaganiach egzaminacyjnych, wymaga kształcenia. Wówczas język wypracowań będzie bardziej różnorodny, a analizy utworów literackich czy innych tekstów kultury nie będą tak powierzchowne.
3. Podobnie jak w latach poprzednich kłopoty maturzystom sprawiła interpretacja tekstu poetyckiego na poziomie podstawowym oraz interpretacja porównawcza na poziomie rozszerzonym, a konkretnie uargumentowanie koncepcji interpretacyjnej. Brak sprawności w odczytywaniu znaczeń przenośnych, niewielka znajomość symboli i kontekstów kulturowych, ale także brak umiejętności funkcjonalnej analizy środków stylistycznych uniemożliwia napisanie pracy maturalnej na maksymalną liczbę punktów.
4. Należy także zwrócić uwagę na kompetencje językowe zdających. Podobnie, jak w latach poprzednich, najniższe oceny zdający otrzymali za poprawność językową oraz poprawność zapisu. Zaburzenia językowe mają duży wpływ na konstruowanie toku argumentacyjnego – nieprzestrzeganie reguł składniowych i interpunkcyjnych bardzo często uniemożliwia komunikatywne przedstawienie własnego stanowiska i jego uzasadnienie. Stąd też konieczne jest kształcenie umiejętności komunikatywnego i zgodnego z obowiązującymi zasadami wypowiadania się.